EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 19.9.2014
COM(2014) 587 final

2014/0273 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake het door de Unie in te nemen standpunt in de Associatieraad die is ingesteld bij de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds, met betrekking tot de vaststelling van het reglement van orde van de Associatieraad en het Associatiecomité, de instelling van twee gespecialiseerde subcomités en de overdracht van bepaalde bevoegdheden van de Associatieraad aan het Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

Het voorstel in de bijlage vormt het rechtsinstrument tot goedkeuring van het standpunt van de Unie in de Associatieraad die is ingesteld bij de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Moldavië, met betrekking tot de vaststelling van het reglement van orde van de Associatieraad en het Associatiecomité, de instelling van twee gespecialiseerde subcomités en de overdracht van bepaalde bevoegdheden van de Associatieraad aan het Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken.

De onderhandelingen over deze uitgebreide en ambitieuze associatieovereenkomst tussen de EU en de Republiek Moldavië gingen van start in januari 2010. In februari 2012 begonnen de EU en de Republiek Moldavië tevens aan onderhandelingen over een diepe en brede vrijhandelsruimte, als centraal element van de associatie-overeenkomst. Op 29 november 2013 werd de tekst van de overeenkomst geparafeerd door de Europese Unie en de Republiek Moldavië.

Deze associatieovereenkomst is de meest geavanceerde overeenkomst van dit type die de EU ooit is aangegaan, met name wat betreft handel en economische integratie, en gaat veel verder dan alleen openstelling van de markt. Gestreefd wordt naar een snellere verdieping van de politieke en economische betrekkingen tussen de Republiek Moldavië en de EU en naar vooruitgang met de geleidelijke economische integratie van de Republiek Moldavië in de interne markt van de EU op specifieke gebieden, onder meer door de totstandbrenging van een diepe en brede vrijhandelsruimte.

Op 16 juni 2014 heeft de Raad een besluit vastgesteld[1] inzake de ondertekening, namens de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, en de voorlopige toepassing van sommige bepalingen van de associatieovereenkomst, inclusief de diepe en brede vrijhandelsruimte, tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds. Daarna werd de overeenkomst op vrijdag 27 juni 2014 ondertekend in Brussel, in de marge van de Europese Raad.

De Republiek Moldavië heeft de overeenkomst op 2 juli 2014 geratificeerd en evenals de Europese Unie de vereiste kennisgevingsprocedure diezelfde maand voltooid. Overeenkomstig artikel 464 van de associatieovereenkomst worden sommige bepalingen (zoals nader bepaald in artikel 4 van het Besluit van de Raad inzake de ondertekening en de voorlopige toepassing van de overeenkomst met de Republiek Moldavië van 16 juni 2014) dan ook met ingang van 1 september 2014 op voorlopige basis toegepast, in afwachting van ratificatie door de EU-lidstaten.

De voorlopige toepassing geschiedt met het oog op het behoud van het evenwicht tussen wederzijdse economische belangen en gedeelde waarden en de gezamenlijke wens van de EU en de Republiek Moldavië om vóór de sluiting van de overeenkomst te beginnen met de uitvoering en handhaving van de in aanmerking komende onderdelen daarvan, om een vroegtijdig effect van de hervormingen op sectorspecifieke kwesties te bevorderen.

2. RESULTATEN VAN DE ONDERHANDELINGEN

Titel VII van de associatieovereenkomst met de Republiek Moldavië beschrijft het institutionele kader dat noodzakelijk is voor de goede werking en de tenuitvoerlegging van de

[1] PB L 260 van 30.8.2014.

overeenkomst. Bij artikel 434, lid 1, wordt een Associatieraad op het niveau van de ministers ingesteld om toezicht te houden op de toepassing en tenuitvoerlegging van de overeenkomst.

Om de vergaderingen en de beraadslagingen van de Associatieraad voor te bereiden, in voorkomend geval de besluiten van de Associatieraad uit te voeren en in het algemeen zorg te dragen voor continuïteit in de associatiebetrekkingen en de goede werking van de overeenkomst wordt daarnaast een Associatiecomité ingesteld (artikel 437, lid 1).

De Associatieraad en het Associatiecomité kunnen besluiten andere gespecialiseerde subcomités of lichamen op te richten om hen bij de uitvoering van zijn taken bij te staan en bepalen de samenstelling, de taken en de werking van dergelijke comités of lichamen. De Associatieraad is bevoegd om de bijlagen bij de overeenkomst te wijzigen of te actualiseren (artikel 436, lid 3). De Associatieraad kan bevoegdheden overdragen aan het Associatiecomité, waaronder de bevoegdheid om bindende besluiten te nemen (artikel 438, lid 2).

Het Associatiecomité komt in een aparte samenstelling bijeen voor alle vraagstukken die voortvloeien uit titel V (Handel en daarmee verband houdende aangelegenheden). Het vrijhandelsgedeelte van de overeenkomst voorziet in aparte subcomités voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen, douane, geografische aanduidingen, en handel en duurzame ontwikkeling, om het Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken bij te staan.

Er worden ook fora opgericht voor de samenwerking op het niveau van de maatschappelijke organisaties en tussen de parlementen.

Met het oog op de soepele en tijdige tenuitvoerlegging van het vrijhandelsgedeelte van de overeenkomst, en met name wat betreft de wijziging of actualisering van enkele handelsgerelateerde bijlagen bij de overeenkomst, wordt voorgesteld dat de Associatieraad deze bevoegdheden overdraagt aan het Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken. Daarmee wordt gezorgd voor de noodzakelijke koppeling met en follow-up van de technische besprekingen binnen het Associatiecomité over de tenuitvoerlegging van de handelsgerelateerde verbintenissen, waaronder de verbintenissen inzake de aanpassing aan de EU-wetgeving door de Republiek Moldavië.

Met het oog op de voltooiing van het institutionele kader en om beraadslaging op deskundigenniveau mogelijk te maken over de kerngebieden die onder de voorlopige toepassing van de overeenkomst vallen, wordt voorgesteld om twee subcomités op te richten:

1) subcomité Justitie, vrijheid en veiligheid (JVV);

2) subcomité Economische samenwerking en samenwerking in andere sectoren.

De subcomités moeten zich richten op de onderwerpen waarvoor concrete resultaten nodig zijn. Zij hoeven zich niet ieder jaar over dezelfde onderwerpen te buigen.

Bijkomende subcomités kunnen met instemming van beide partijen in een later stadium worden opgericht.

De associatieovereenkomst voorziet in een breed spectrum van sectorale samenwerking, die zich richt op steun voor cruciale hervormingen, economisch herstel en economische groei, goed bestuur en sectorale samenwerking op 28 terreinen, waaronder: justitie, energie, transport, statistiek, milieubescherming en -bevordering, industriële samenwerking en samenwerking tussen kleine en middelgrote ondernemingen, landbouw en plattelandsontwikkeling, sociaal beleid, samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, consumentenbeleid, hervorming van de overheid, onderwijs, opleiding en jeugd, culturele samenwerking.

Op al deze terreinen start de versterkte samenwerking vanuit de huidige kaders, zowel bilateraal als multilateraal, en wordt gestreefd naar een meer systematische dialoog en de uitwisseling van informatie en goede werkwijzen. Centraal in de hoofdstukken inzake sectorale samenwerking staat waar nodig een uitgebreid pakket voor aanpassing van de regelgeving aan de EU-normen, zoals beschreven in de bijlagen bij de overeenkomst. Specifieke tijdschema's voor de overname en uitvoering door de Republiek Moldavië van specifieke onderdelen van de EU-wetgeving geven richting aan de lopende samenwerking en vormen de kern van de agenda voor binnenlandse hervormingen en modernisering van de Republiek Moldavië.

De bij herhaling in de overeenkomst genoemde "regelmatige dialogen" kan betrekking hebben op alle hierboven genoemde beleidsterreinen. Het tweede subcomité kam daarom in verschillende samenstelling bijeenkomen naargelang van het onderwerp. Dit voorstel bouwt voort op de ervaring die is opgedaan met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten met de drie landen en beoogt stroomlijning van de subcomitéstructuur in het kader van de associatieovereenkomst.

Zowel de EU als de Republiek Moldavië heeft beloofd de overeenkomst snel en doeltreffend ten uitvoer te leggen. Het doel van dit voorstel is dan ook om ervoor te zorgen dat het institutionele kader van de overeenkomst zo snel mogelijk operationeel wordt. Om dit te vergemakkelijken moeten de reglementen van orde van de Associatieraad, het Associatiecomité en de subcomités op korte termijn worden vastgesteld, zodat zij hun werkzaamheden kunnen aanvangen. Het is de bedoeling dat de eerste vergadering van de Associatieraad met de Republiek Moldavië plaatsvindt op 20 oktober 2014, tegelijkertijd met de Raad Buitenlandse Zaken in Luxemburg. Die datum is belangrijk voor de Republiek Moldavië gezien de parlementsverkiezingen, die op 30 november plaatsvinden.

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

Voor de Unie vormt het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 218, lid 9, de rechtsgrondslag voor het vaststellen van het door de Unie in te nemen standpunt binnen de krachtens de associatieovereenkomst tussen de EU en de Republiek Moldavië ingestelde Associatieraad.

Gezien de uitkomst van de onderhandelingen, zoals hierboven beschreven, stelt de Europese Commissie op grond van artikel 218, lid 9, VWEU voor dat de Raad het standpunt vaststelt dat de Unie inneemt in de eerste Associatieraad tussen de EU en de Republiek Moldavië, met betrekking tot:

– het reglement van orde van de Associatieraad en het Associatiecomité;

– de instelling van twee gespecialiseerde subcomités;

en

– de overdracht van enkele bevoegdheden van de Associatieraad aan het Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken.

2014/0273 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake het door de Unie in te nemen standpunt in de Associatieraad die is ingesteld bij de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds, met betrekking tot de vaststelling van het reglement van orde van de Associatieraad en het Associatiecomité, de instelling van twee gespecialiseerde subcomités en de overdracht van bepaalde bevoegdheden van de Associatieraad aan het Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Artikel 464 van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds, voorziet in voorlopige toepassing van een deel van de overeenkomst.

(2) Artikel 4 van het Besluit van de Raad van 23 juni 2014 inzake de ondertekening en voorlopige toepassing van de overeenkomst voorziet in voorlopige toepassing van een aantal bepalingen van de associatieovereenkomst.

(3) Volgens artikel 435, lid 2, van de associatieovereenkomst stelt de Associatieraad zijn eigen reglement van orde vast.

(4) Volgens artikel 435, lid 3, van de associatieovereenkomst wordt het voorzitterschap van de Associatieraad bij toerbeurt bekleed door een vertegenwoordiger van de Unie en een vertegenwoordiger van de Republiek Moldavië.

(5) Volgens artikel 437, lid 1, van de associatieovereenkomst wordt de Associatieraad in de uitvoering van zijn taken bijgestaan door een Associatiecomité en volgens artikel 438, lid 1, stelt de Associatieraad in zijn reglement van orde de taken en de werking van het Associatiecomité vast.

(6) Volgens artikel 439, lid 2, kan de Associatieraad besluiten op specifieke terreinen andere speciale comités of organen in te stellen om hem bij te staan wanneer dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de overeenkomst.

(7) De Associatieraad is verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing en tenuitvoerlegging van de associatieovereenkomst. De Associatieraad kan bevoegdheden overdragen aan het Associatiecomité, waaronder de bevoegdheid om bindende besluiten te nemen. Het is wenselijk dat de Associatieraad overeenkomstig artikel 436, lid 3, en artikel 438, lid 2, van de associatieovereenkomst aan het in artikel 438, lid 4, bedoelde Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken

de bevoegdheid overdraagt om de bijlagen die betrekking hebben op de hoofdstukken 1, 3, 5, 6 en 8 van titel V (Handel en daarmee verband houdende aangelegenheden) te wijzigen of te actualiseren, aangezien de genoemde hoofdstukken geen specifieke bepalingen bevatten inzake de wijziging of actualisering van de bijlagen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Het door de Unie in te nemen standpunt in de Associatieraad die is ingesteld bij artikel 434 van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds, wordt vastgesteld met betrekking tot:

   – de goedkeuring van het reglement van orde van de Associatieraad en het Associatiecomité,

   – de instelling van gespecialiseerde subcomités en de vaststelling van hun taken,

   en

   – de overdracht van enkele bevoegdheden van de Associatieraad aan het Associatiecomité in zijn samenstelling voor handelsvraagstukken, zoals uiteengezet in de ontwerpbesluiten van de Associatieraad in de bijlage bij dit besluit.

2. Kleine wijzigingen van de ontwerpbesluiten kunnen worden goedgekeurd door de vertegenwoordigers van de Unie in de Associatieraad zonder dat daartoe een besluit van de Raad vereist is.

Artikel 2

De Associatieraad wordt namens de Unie voorgezeten door de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter